

Näituse "Kodukoha kompass" musitseerisid avatuks Kadri Mark ja Peep Pihlak.

MARIANNE LORENTS

Iga arvamus liigutab **KOMPASSI**

Millist suunda näitab kodupaiga kompassinõel? Näitusel "Kodukoha kompass" suunab nõela iga inimese punase täpikesega väljendatud hinnang selle kohta, mis on Rakveres hästi või mis vajab sättemist ja edendamist.

INNA GRÜNFELDT

inna.grynfeldt@virumaateataja.ee

Lääne-Virumaa keskraamatukogusse jõudnud rändnäitus "Kodukoha kompass" annab kõigile rakverlastele võimaluse anda kodulinnale hinnang kaheksast aspektist.

Eesti inimarengu aruandel 2019/2020 "Linnastunud ühiskonna ruumilised valikud" põhineva näituse "Kodukoha kompass" kuraator Kairi Tilga rääkis, et Eesti Koostöökogu käib näitusega linnast linna, et levitada endale olulisi sõnumeid: usku koostöösse, usku heasse avalikku ruumi kui väga olulisse heaolu- ja õnnetunde tekitajasse.

Tilga kõneles, et Eesti Koostöökogu välja antav Eesti inimarengu aruanne on tänava keskendunud ruumile ja ruumi mõjule ühiskondlikus plaanis, aga ka igale ruumi kasutajale. "Me kõik kasutame avalikku ühist ruumi, liikudes uksest välja tänavale, koju, poodi, sõbra juurde," selgitas ta.

Aruanne ise on näituse juures välja pandud ning külastaja saab seda sir-

vida. Aga soovi korral ka sellesse süveneda.

"See aruanne, mis oli kolmekümne teadlase poolt nii huvitavalt tehtud, oli lihtsalt niivõrd eluline ja huvitav materjal, et meil oli suur soov see teadmine teaduslikust raportist tuua inimeste keskele. Nii tekkiski näitusemõte – olla teaduse populariseerija," rääkis Tilga.

Kuraatori sõnul on näitus ka teadlikkuse tõstja. "Kõik meie, kes ruumi ja linna oma elukeskkonnana kasutame, võibolla ei märka paljusid asju igapäevases elus. Tahtsime seda märkamist natuke rohkem soodustada ning väga head autorid ja eksperdid aitasid seda teadmist väga lihtsas keeles väga kompaktselt välja tuua," ütles Kairi Tilga.

"Kodukoha kompass" uurib, mis teeb linnast, linnaosast, külast, tänavast, keskvaljakust meeldiva paiga, kus inimesed soovivad olla. Tahetakse teada, kuidas ruum, milles viibime, mõjutab igaühe tervist, heaolu ja õnnetunnet, aga ka piirkonna majandust ja atraktiivsust.

Näitusel käsitletakse head avalikku ruumi kaheksast vaatenurgast ning nende kaudu saab vaataja mõelda Rakvere linna peale.

Kuraator selgitas, et külastaja võiks

kõigepealt lugeda teemade kohta stendidelt. Tekstipannodelt leiab ka näidetele tugineva hea-halb-skaala. "Siis oskab igaüks kohe mõelda, kuidas oma kodulinnas on," sõnas Tilga.

Kompass-kettale saavad inimesed punaste täpikesega märkida eri teemadel hindeid ühest seitsmeni. Hinnata saab liikumisvõimalust jalgsi ja jalgrataga, turvalisust, looduskeskkonda, seda, kas on kohti, kus aega veeta, piisavalt kultuurisündmusi ja seltsielu – asju, mis loovad head elukeskkonda. Hinnangutest kujuneb raamistik kodukoha avaliku ruumi kvaliteedi hindamiseks ja ruumiteemaliste arutelude pidamiseks. "See on muidugi mänguline sisend, mitte süsteemne arvamuste kogumine, aga mingi pildi see annab," ütles Tilga.

Kairi Tilga sõnul on raamatukogud valitud näitusepaigaks, et rõhutada nende rolli avalikus ruumis. "Raamatukogud on teatavasti ühed kõige demokraatlikumad avalikud ruumid. Minu meelest me räägime sellisel tasandil raamatukogude tähtsusest liiga vähe. Võiksime seda palju rohkem teadvustada nii inimestena kui ka kohalike otsustajatena," märkis näituse kuraator. Ta rõhutas, et raamatukogudel on potentsiaali ravida ühiskonda ning ai-

data lahendada suuri sotsiaalseid ja ühiskondlikke probleeme.

Lääne-Virumaa keskraamatukogu direktor Kaili Õunapuu-Seidelberg ütles, et tal on ülihea meel, et just raamatukogus saab kodukoha kompassi keerutada ning elukeskkonna üle mõtiskleda.

"Me ise ka tahame teadvustada, et raamatukogu on midagi enam kui raamatute laenutamise koht. Näitus rõhutab just seda, mida me oluliseks peame: raamatukogu kui kogukonnakeskus, kui kõigi ühine elutuba, kuhu inimesed tuleksid kokku, saaksid mõelda ja arutada, saaksid targemaks," rääkis direktor. Ta märkis, et näitus, mis kut-

sub linnaruumi üle mõtlema ja arvamust avaldama, annab ka võimaluse saada kodupaigast rohkem teada.

Kairi Tilga lausub, et talle tundub Rakvere linnana, kus on võrattu avalik ruum, kuhu aina enam panustatakse. "Loomulikult on kohti, mida saaks koostöös elanikega paremaks teha. Oleme proovinud linna jaoks seda lihtsamaks teha," sõnas kuraator.

Rakvere abilinnapea Laila Talunik lausub, et näitus on sattunud õigel ajal õigesse kohta, sest Rakvere linnal on just valminud kaasamiskava. "Seda enam innustusin näitusest – see on nagu kaasamiskava avaliku arutelu sissejuhatav punkt. Loodan, et täppe tuleb kompassile palju. See on väga hea indikatsioon selleks, millega võiks Rakveres edasi minna," rääkis Talunik. Ta lisas, et näituse raames on oodata kahte loengut.

Näituse avamisel musitseerinud Moonaküla muusikaakadeemikud Peep Pihlak ja Kadri Mark manasid kuulajate silme ette kuldse põllu, soovide puu ja teisi kodukohalikke hõllandusi. Kairi Tilga mainis, et muusikute valik oli väga teadlik. "Kuuldus Moonaküla Muusikaakadeemiast on kostnud kaugemale. Teame, et nad teevad väga häid asju," sõnas Tilga.

Me kõik kasutame avalikku ühist ruumi, liikudes uksest välja tänavale, koju, poodi, sõbra juurde.

KAIRI TILGA
näituse kuraator

Vello Jürna konkursil hakkab mõõtu võtma 32 lauljat

Rahvusvahelisel muusikapäeval, 1. oktoobril lõppes registreerumine Vello Jürna nimelisele vokalistide konkursile. Noorte lauljate erialase taseme tõstmiseks ellu kutsutud konkursist võtab tänavu osa 32 lauljat vanuses 18–35 aastat.

Osalejate seas on nii Eesti kodanikud kui ka Eestis alaliselt elavad ning õppivad välismaalased.

Konkursi kavas tuleb osalejatel esitada ooperiaariad ja soololaule, kõik voorud toimuvad klaveri saatel ja on publikule avatud.

Konkursi žürii esinaine on rahvusooper Estonia sopran ja laulpedagoog Heli Veskus, liikmed metsosopran ja laulpedagoog Gundula Hintz Saksa-

maalt ning pianist, hääleseadja ja repetiitor Toomas Kaldaru Itaaliast.

Heli Veskus ütles, et tal on siiralt hea meel, et konkurs on kõnetanud nii paljusid lauljaid. "See näitab, et lauljatel on vajadus ja siiras soov end proovile panna. Soovin osalejatele okast kurku ja konkursile pikka iga."

Vokalistide konkursi üks korraldajaid Aule Urb ühendusest Opera Veto ütles, et tema suurim eesmärk oli meelitada konkursil osalema võimalikult palju lauljaid. "Viimasel, ainult Eesti lauljatele mõeldud konkursil Suure-Jaanis 2017. aastal osales vaid kaks lauljat. See on iga korraldaja jaoks nukker hetk," tõdes ta.

Urb märkis, et ehkki tänavune kon-

kurss pole veel alanudki, on eesmärk juba saavutatud. "32 laulja seas on esindatud kõik hääleliigid. Suurima osa moodustavad Eesti lauljad, aga esindatud on ka Eestis õppivad ja töötavad lauljad, keda me samuti konkursile ootasime. Osalejate nimekiri on väga mitmekesine ja ees ootab põnev mõõduvõtt."

Vello Jürna nimelise vokalistide konkursi esinemisjärjekord loositakse Eesti muusika- ja teatriakadeemias, samas toimub ka konkursi eelvoor. Esimene ja teine voor ning lõppkontsert toimuvad 28. ja 29. novembril Vello Jürna kodukohas Väike-Maarjas sealse muusikafestivali raames.

Soovist edasi kanda Vello Jürna mä-

TOOMAS HUIK

lestus sündis tema 50. sünniaastapäeval 2009. aastal Väike-Maarja muusikafestival, mis hoiab klassikalist joont.

Festivalil on 2009. ja 2013. aastal korraldatud Vello Jürnale pühendatud vokalistide konkurs, mille eestvedajaks on olnud muusikute fond PLMF. 2017. aastal toimus konkurs Tallinnas.

Tänavu toimub konkurs taas Vello Jürna kodukohas Väike-Maarjas. Selle korraldavad Väike-Maarja Muusikaselts ja Opera Veto koostöös Vello Jürna perekonna ning Väike-Maarja vallavalitsusega. (VT)